

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 222 | Tarih 16-22 Eylül

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 86 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

18 Eylül: Barış bildirisine imza attığı için KHK ile ihraç edilen Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı eski öğretim üyesi Prof. Dr. Mehmet Zencir, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma kapsamında gözaltına alındı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

17 Eylül: AKP Batman Milletvekili Ferhat Nasıroğlu'nun sahibi olduğu Soma merkezli şirkette 7 işçinin sendikaya üye oldukları gerekçesiyle işten çıkarılmasının ardından sendikalaşma hakkı talep eden işçiler tarafından Ankara'da Fernas Madencilik önünde düzenlenen eylemde polis 25 kişiyi gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

17 Eylül: Gazeteci Medine Mamedoğlu hakkında, orman yangınlarıyla ilgili sosyal medya paylaşımları nedeniyle "halkı korku ve paniğe sevk etmek" suçlamasıyla soruşturma başlatıldı.

17 Eylül: Kemal Kılıçdaroğlu hakkında, açıklamalarında kamu görevlilerine hakaret ettiği iddiasıyla 3 yıl 7 aya kadar hapis cezası istemiyle yeni bir dava açıldı.

18 Eylül: Umut Gazetesi'nin internet sitesine (www.umutgazetesi43.org) erişim, Bursa 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla engellendi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

16 Eylül: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), ülkenin en üst mahkemesinin temel haklarının ihlal edildiğine karar vermesine rağmen meclisten çıkarılan tutuklu siyasetçi Can Atalay'ın davasında Türkiye'den savunma istedi.

KÜRT AZINLIK

20 Eylül: Türkiye'de Kürt bir hastanın Türkçe anlamadığı için odyolojik teste alınmadığı bildirildi.

21 Eylül: Elazığ Karakoçan Belediyesi tarafından yaya geçitlerine yazılan Kürtçe "Hedî" (Yavaş) ve "Peşî Peya" (Önce Yaya) uyarı yazıları kimliği belirsiz kişiler tarafından silindi.

gözetimindeyken tecavüz sonucu hamile kaldıkları iddialarına ilişkin bir meclis araştırması önergesi sundu.

CEZAEVİ KOŞULLARI

17 Eylül: Tokat T Tipi Cezaevi'nin aşırı kalabalık olduğu ve mahkum sayısının tesisin kapasitesini aştığı bildirildi. Yaz başından beri geceden sabaha kadar kesilen su, mahkumları ihtiyaçlarını karşılamak için kovalarda su depolamaya zorluyor.

18 Eylül: Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği'nden (CİSST) yapılan açıklamaya göre, Muğla Cezaevi'ndeki mahkumlar musluk sularının ağır bir şekilde çamaşır suyu koktuğunu bildirerek, tesisteki sağlık ve güvenlik koşullarına ilişkin endişelerini dile getirdiler.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

19 Eylül: Zonguldak'ta bir mülteci işçinin öldürülmesinin ardından cesedinde eksik organlar bulunmasıyla organ kaçakçılığı şüphesi ortaya çıktı ve olayla ilgili kapsamlı bir soruşturma başlatılması çağrısında bulunuldu.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

17 Eylül: Urfa'da yakın zamanda meydana gelen bir olay sırasında orantısız güç kullanmakla suçlanan polis memurları hakkında soruşturma başlatıldı.

20 Eylül: Marmara (Silivri) Cezaevi yönetimi tarafından, 5 Eylül 2024 tarihinde yakınlarıyla yaptığı açık görüş sırasında zafer işareti yaptığı gerekçesiyle Celalettin Yalçın hakkında disiplin soruşturması başlatıldı.

SINIR ÖTESİ KÖTÜ MUAMELE

20 Eylül: Birleşmiş Milletler Uluslararası Bağımsız Suriye Arap Cumhuriyeti Araştırma Komisyonu, Ocak ve Haziran 2024 tarihleri arasında Suriye'nin kuzeyinde yaşanan bir dizi insan hakları ihlalden Türkiye'yi sorumlu tutan bir rapor yayınladı.

KADIN HAKLARI

18 Eylül: Bir Türk milletvekili, Finlandiya Göçmenlik Bürosu tarafından hazırlanan bir rapora atıfta bulunarak, Gülen hareketine üye olmakla suçlanan 12 kadının